

**Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 15.09.2016. a määruse nr 102
„Regionaalsete investeeringutoetuste programmi vahenditest toetuse taotlemise, andmise,
kasutamise ning tagasinõudmise tingimused ja kord“
muutmise“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Eelnõuga muudetakse regionaalsete investeeringutoetuste programmi vahenditest toetuse taotlemise, andmise ja kasutamise korda tulenevalt maavalitsuste tegevuse lõpetamisest ja seoses haldusreformiga.

Programmi rahastatakse riigieelarvesse laekuvast hasartmängumaksust (rahandusministeeriumile eraldatakse 12,7 protsenti maksu laekumisest) ja selle eesmärgiks on toetada regionaalseid investeeringuid laste, noorte, perede, vanurite ja puuetega inimeste jaoks hoolekande, õppimise, sportimise ja vaba aja veetmise tingimuste parandamiseks.

Eelnõuga tehakse muudatusi programmi tingimustes ja korras. Toetuse piirmäära tõstetakse seniselt 80 000 eurolt 120 000 eurole ja nähakse ette toetuse minimaalne määr 20 000 eurot. Taotluste esitamise tähtpäevaks on senise 15. jaanuari asemel 1. märts ja erandina saab kaks taotlust esitada kohaliku omavalitsuse üksus, mille elanike arv on suurem kui 8000. Toetuse maksimaalne määr jääb võrreldes kehtiva määrusega samaks, see on 75 protsenti projekti abikõlblikest kuludest ning oma- ja kaasfinantseeringu minimaalne määr on 25 protsenti projekti abikõlblikest kuludest. Eelnõu järgi hindavad taotlusi investeeringuobjektide asukohajärgsed maakondlikud komisjonid ja vastava komisjoni funktsiooni hakkab maavalitsuse asemel täitma üksus, kellele kohaliku omavalitsuse üksuse volikogud on andnud täitmiseks maakonna arengu kavandamise ja elluviimise ülesande.

Regionaalsete investeeringute programmist võivad toetust taotleda kohaliku omavalitsuse üksused, välja arvatud Tallinna linn, ning avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, mis ei ole äriühingu valitseva mõju all. Hasartmängumaksust on alates 1998. aastast jagatud regionaalseteks investeeringutoetusteks 44,69 miljonit eurot. Selle aja jooksul on kokku laekunud 7320 taotlust, millest on rahastatud 2275 taotlust.

Vabariigi Valitsuse 15. septembri 2016. a määruse nr 102 „Regionaalsete investeeringutoetuste programmi vahenditest toetuse taotlemise, andmise, kasutamise ning tagasinõudmise tingimused ja kord“ (edaspidi *kehtiv määrus*) muutmise peamine eesmärk on ajakohastada määrust seoses maavalitsuste likvideerimisega alates 2018. a 1. jaanuarist ja arvestada kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi *KOKS*) samal kuupäeval jõustuva regulatsiooniga, millega moodustatakse maakonna arengu kavandamise ülesande täitmiseks maakonna koostööorganid.

Kehtiva määruse muutmise määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) muudatused võiks jagada:

- maavalitsuste reformist ja haldusreformi elluviimisest tulenevad muudatused;
- muud sisulised muudatused,
- muud tehnilised muudatused ja sõnastuste täpsustused.

Maavalitsustel oli kehtiva määruse kohaselt olulisi ülesandeid programmi rakendamisel. Maavalitsused korraldasid määruse § 10 lõikes 4 nimetatud taotluste hindamist, selleks oli maavanemate poolt moodustatud 15 maakondlikku komisjoni. Maakondlikke komisjone teenindasid maavalitsused ning komisjonide koosseisu kuulusid maavalitsuste ametnikud. Maavalitsused suhtlesid nii oma maakonna taotlejatega, EASi, Rahandusministeeriumiga, oma maakonna komisjoni koosseisu kuulunud kohaliku omavalitsuse üksuste esindajatega kui ka komisjoni kuulunud mittetulundusühenduste esindajatega. Seoses maavalitsuste likvideerimisega 31. detsembril 2017. a tuleb moodustada uued maakondlikud komisjonid, kes peavad hakkama maakonna projekte hindama. Ühtlasi muutuvad organisatsioonid, kes hakkavad maakondlikke komisjone teenindama ja seni programmiga maavalitsustele pandud ülesandeid täitma. Maakondliku komisjoni teenindavat funktsiooni hakkab täitma organisatsioon, kellele maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on KOKS § 6¹ lõike 2 alusel andnud täitmiseks maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise suunamise ning kelleks saab olla: kohaliku omavalitsuse üksuste maakondlik liit, koostöökokkuleppe alusel kokku lepitud kohaliku omavalitsuse üksus või omavalitsusüksuste või omavalitsusüksuste liidu asutatud mittetulundusühing või sihtasutus. Vastav koostööorgan tuleb omavalitsuste volikogudel valida hiljemalt 1. veebruariks 2018. a.

Seoses haldusreformi elluviimisega tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse sätted, milles olid tingimused ühinevatele omavalitsustele ja ka lisapunktid ühinevate omavalitsuste projektide hindamisel. Kehtivast määrusest jäetakse välja mitmeid sätteid ja tingimusi, mis olid vajalikud haldusreformi elluviimise hetkel regionaalsete investeringutoetuste programmi sujuva rakendamise tagamiseks ja ühinemiste soodustamiseks. Haldusreformi järgselt kohaliku omavalitsusüksuste keskmiseks suuruseks mediaani järgi on 7860 elanikku ja kavandatud eelnõuga seotakse kohaliku omavalitsuse üksusest taotlejate poolt esitatavate taotluste arv mediaansuurusega - üle 8000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksustele antakse erandina õigus esitada kaks taotlust ühe taotluse asemel. Alla 8000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksused saavad esitada ühe taotluse. Samuti saavad ühe taotluse esitada mittetulundusühingud ja sihtasutused.

Ülejäänud muudatused on tehnilised kehtiva määruse sõnastuste täpsustamised, millega tehakse eelnõus lisaks haldusreformist ja maavalitsuste reformist tulenevatele muudatustele ja sisulistele muudatustele võrreldes kehtiva määrusega mitmeid täpsustusi toetuste taotlemise tingimustes ja korras eesmärgiga muuta määruse sõnastus täpsemaks ja selgemaks. Eelnõuga täpsustatakse programmi korras ja tingimustes mõnede punktide sõnastust, et nii programmi rakendajatele kui ka taotlejatele oleks määrus üheselt ja paremini arusaadav.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika talituse nõunik Anne Lindma (e-post: anne.lindma@fin.ee, tel: 611 3102). Eelnõu koostamises on osalenud regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika talituse juhataja Kaire Ööbik (e-post: kaire.oobik@fin.ee; tel: 611 3098), regionaalarengu osakonna õigusnõunik Martin Kulp (e-post: martin.kulp@fin.ee, tel: 611 3097) ja EASi toetuste keskuse arenduskonsultant Terje Kuus (e-post: terje.kuus@eas.ee, tel: 627 9529). Eelnõu juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (e-post: olivia.taluste@fin.ee; tel: 611 3092) ja õigusosakonna jurist Heili Jaamu

(heili.jaamu@fin.ee, tel: 611 3645). Eelnõu keelelist kvaliteeti on kontrollinud õigusosakonna keeleteoimetaja Sirje Lilover (e-post: sirje.lilover@fin.ee; tel: 611 3638).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga kavandatakse kehtivas määruses teha järgmised muudatused:

Eelnõu punktiga 1 muudetakse määruse § 2 lõike 1 punktis 6 toodud terminit „kohaliku tasandi teenuste säästlik korraldamine“.

Termini täpsustamine on oluline, sest kehtiva määruse § 1 lõike 2 kohaselt on programmi üks eesmärkidest kohaliku tasandi teenuste säästlik korraldamine ja § 3 lõike 2 kohaselt toetatakse kohaliku tasandi teenustega seotud investeeringu objekte programmist üksnes tingimusel, kui projekti tulemuseks on kohaliku tasandi teenuste säästlik korraldamine.

Mõistet täpsustatakse kahes aspektis:

- Kehtiva määruse kohaselt 2017. a taotlusvooru esitatud taotluste põhjal selgus, et taotlejates tekitas segadust mõiste „hoone energiatarbe märkimisväärne vähenemine“ ja selle erineva tõlgendamise tõttu valmistati ette mitmeid projekte, mida ei tunnustatud programmi tingimustega kooskõlas olema või mille mõju programmi eesmärkidele saab hinnata väga madalaks. Eelnõu koostajate hinnangul on lihtsam ja täpsem soovitatav energiasääst panna kirja %-na, et vältida taotlejate asjatut tööd taotluste ettevalmistamisel. Lasteaedade CO₂ meetme¹ väiksemamahuliste projektide puhul (eelarve kuni 300 000 eurot) kavandati tavapäraselt energiatarbe vähenemine 40-50%. Minimaalne energiasääst 150 000-200 000-eurose eelarvega projektidel oli 25-29%. Regionaalsete investeeringutoetuste programmis on eelnõu koostajate hinnangul põhjendatud seada projektide eesmärgiks vähemalt 20% energiatarbe vähendamise saavutamine.
- Mõiste selgitusse lisatakse, et säästliku korraldamisena arvestatakse ka ruumide kohandamist olemasolevate teenuste pakkumiseks kasutatava pinna vähendamise arvelt samal pinnal uute teenuste pakkumiseks. Sellega võimaldatakse pakkuda uusi teenuseid või laiendada teenuste arvu juhul, kui mõne muu teenuse pinnakasutust selleks vähendatakse. Näiteks on hoones tegutsenud kool, kooli ruumivajaduse vähenedes kasutatakse pinda mõne uue teenuse käivitamiseks või teiste teenuste ruumipuuduse lahendamiseks, näiteks rajatakse senise kooli ühte tiiba päevakeskus või lasteaed.

Kohaliku tasandi teenuste säästlik korraldamine on eelnõu kohaselt teenuste sisuline ümberkorraldamine või teenuste pakkumiseks kasutatava pinna vähendamine, või ruumide kohandamine olemasolevate teenuste pakkumiseks kasutatava pinna vähendamise arvelt samal pinnal uute teenuste pakkumiseks või teenuste koondamine multifunktsionaalsetesse hoonetesse või hoone energiaklassi parandamine või hoone energiatarbe vähendamine vähemalt 20% võrra või teenuste pakkumine kohaliku omavalitsuse üksuste koostöös või muude uuenduslike/nutikate lahenduste kasutamine.

¹ Riigihalduse ministri 13.01.2017 määrus nr 2, kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/117012017009>.

Teenuste säästliku korraldamise üheks viisiks on teenuste pakkumine läbi uuenduslike või nutikate lahenduste. Kehtivas määruses oli mitmetele taotlejatele ebaselge, mida on mõeldud uuenduslike nutikate lahenduste kasutamise all. Selguse tagamiseks on teksti täpsustatud järgmiselt – uuenduslike/ nutikate lahenduste kasutamine. Traditsiooniliseks teenuste pakkumise viisiks võib lugeda teenuse pakkumist ühes kindlas ja püsivas teenusepakkuja määratud asukohas pakkuja ja tarbija vahetus kontaktis, seejuures peab tarbija teenuse saamiseks reeglina ise liikuma pakkuja juurde. Uuenduslike või nutikate lahendustena on eelkõige silmas peetud lahendusi, mis erinevad traditsioonilisest teenuse osutamise viisist ning võimaldavad seega vähendada teenuse aja- või rahakulu pakkujale või tarbijale või aitavad suurendada teenuse tarbimise sagedust, kui vajadus ja võimalused ei ole tasakaalus. Häid näiteid teenuste uuendusliku korralduse võimalustest võib leida Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuringute keskus RAKE poolt 2016. aastal koostatud uuringus „Teenuste uuenduslikum ja säästlikum korraldamine toimepiirkondade keskuste tagamaal“.²

Eelnõu punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks määruse § 2 lõike 1 punktis 8 toodud termin „kogu maakonda hõlmav kohaliku omavalitsuse üksus“.

Seda terminit kasutati haldusreformi soodustamiseks juhul, kui oleks tekkinud kogu maakonda hõlmav kohaliku omavalitsuse üksus. Kuna haldusreformi elluviimine lõpeb käesoleva aastaga, ei nähta eelnõuga enam määruses ette eelistuste ja erandite andmist ühinevatele omavalitsustele, siis ei ole määruses seda mõistet enam vaja kasutada.

Eelnõu punktiga 3 täiendatakse § 2 lõiget 1 punktidega 9 ja 10 ning sõnastatakse terminid „maakondlik komisjon“ ja „maakondlikku komisjoni teenindav organisatsioon“.

Kehtiva määruse kohaselt hindasid regionaalsete investeringutoetuste programmis maakonna taotlusi maavanemate moodustatud 15 maakondlikku komisjoni ja neid komisjone teenindasid maavalitsused. Seoses maavalitsuste likvideerimisega 31. detsembril 2017. a antakse maakondliku arendustegevuse ülesanded, sh erinevad riigi investeringutoetustega seonduvad tegevused (investeeringuvajaduste kaardistamine, projektide valikus või programmide rakendamises osalemine jms) üle kohaliku omavalitsuse üksuste moodustatud koostööorganitele.

2018. a 1. jaanuarist jõustuva KOKS § 6¹ alusel moodustatakse maavalitsustelt ülevõetud maakondliku arendustegevuse ülesannetega tegelemiseks igas maakonnas KOVide poolt ühine koostööorgan. Eelnõus kavandatud muudatustega antakse senised maavalitsuse ülesanded programmi rakendamisel täitmiseks üle nendele kootööorganitele.

Eelnõuga antakse maavalitsuste ülesanded organisatsioonile, kelle on maakonna kohaliku omavalitsuse volikogud valinud. Maakondliku komisjoni teenindavaks organisatsiooniks võib olla organisatsioon, kellele sama maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on KOKS § 6¹ lõike 2 alusel andnud täitmiseks maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise ülesande, vastav organ tuleb omavalitsustel valida 1. veebruariks 2018. a.

Maakondlikku komisjoni teenindavaks organisatsiooniks saab olla kas kohaliku omavalitsuse üksuste maakondlik või piirkondlik liit, koostöökokkuleppe alusel kokku lepitud kohaliku omavalitsuse üksus, omavalitsusüksuste või omavalitsusüksuste liidu asutatud

² Uuring on kättesaadav - https://www.rahandusministeerium.ee/et/system/files_force/document_files/2016-teenuste_uenduslik_pakkumine_lopparuanne_20-12-2016_vs.pdf?download=1

mittetulundusühing või sihtasutus. KOKS § 6¹ lõige 2 võimaldab anda maakonna arengu kavandamise ülesande täitmiseks ka KOKS § 62¹ alusel moodustatud omavalitsuste ühisametitele või –asutustele, kuid kuna vastavate organite asutamine on keerukas ja aeganõudev, siis määruse alusel taotluste esitamise tähtpäevaks seda üheski omavalitsuses eelduslikult veel moodustatud ei ole. Seetõttu ei ole termini sõnastuses esitatud viidet omavalitsuste ühisametitele või –asutustele.

Eelnõu punktis 4 asendatakse määruse § 3 lõike 5 punktis 4 sõnad „õppe- või loodusraja“ sõnadega „õppe-, seiklus- või loodusraja“.

Muudatusega täpsustatakse määruse § 3 lõike 5 punktis 4 toodud mitteabikõlblikke tegevuste loetelu ning lisatakse loetelusse juurde seiklusrada. Kehtivas määruses oli seiklusrada jäänud ekslikult välja § 3 lõike 5 punkti 4 toodud erinevate radade (spordi-, matka-, jne radade) loetelust. Loetelu on vaja täpsustada, kuna mõned taotlejad on küsinud kas seiklusradade jaoks on võimalik toetust taotleda.

Eelnõu punktis 5 asendatakse § 3 lõike 5 punktis 14 sõnad „spordivahendite või muu spordivarustuse“ sõnadega „alla viie aastase kasutusajaga spordiseadmete ja –vahendite“.

Spordivahendite ostmise korral ei ole abikõlblik alla viie aastase kasutusajaga spordiseadmete ja –vahendite ostmine. Igasuguse lühiajaliselt kasutuses oleva spordivarustuse soetamine pole põhjendatud, kuna meetmest rahastataval projektil peab olema pikemaajaline lisaväärtus. Kehtiva määruse § 3 lõike 5 punktis 16 kohaselt on mitteabikõlblik seadme või pisiinventari ostmine, mille kasutusiga on lühem kui viis aastat. Viie aastase kasutusea piirangu seadsime ka spordivahendite ja spordivarustuse ostmise abikõlblikkusele.

Eelnõu punktis 6 täpsustatakse § 4 lõike 9 sõnastust. Kehtiva määruses toodud lõike 9 sõnastuses jäetakse välja tekstiosa „välja arvatud juhul, kui selline tehing on vältimatu projekti elluviimiseks“. Muudame sõnastust, et projektide elluviimine (avaliku raha kasutamine) oleks võimalikult läbipaistev ja tõhus ning eeldame varasemast suuremaid ja terviklikumalt läbimõeldud projekte.

Eelnõu punktis 7 muudetakse määruse § 5 pealkirja, senist pealkirja täiendatakse sõnadega „ning nõuded esitatud taotluste arvule“.

Muudatus on tehtud taotlejatelt saadud soovitude kohaselt, et edaspidi oleks taotlejatel juba sätte pealkirja järgi lihtsam leida nõuded esitatud taotluste arvu kohta.

Eelnõu punktis 8 muudetakse määruse § 5 lõike 1 sõnastust.

Toetuse piirmäära tõstetakse 80 000 eurolt 120 000 euroni ja kehtestatakse minimaalse toetuse summaks 20 000 eurot.

Maksimaalse toetussumma suurendamine ja minimaalse toetussumma kehtestamine on vajalik, et viia ellu suuremaid ja mõjusamaid projekte. Kehtivas määruses minimaalset toetussummat ei olnud kehtestatud. Toetussumma suurendamine on võimalik, kuna taotluste esitamise tähtpäevaks 1. märtsiks 2018. a saab kasutada toetusvahenditeks laekumisi perioodil jaanuar - detsember 2017. On prognoositav, et laekumised 2018. a toetusteks on üle 3 miljoni. Võrdluseks, et 15. jaanuaril 2017. a laekunud projektide toetuseks sai kasutada laekumisi perioodil mai - detsember 2016. ja siis oli toetusvahendeid summas üle 2 miljoni euro. Toetussumma suurendamise tõttu võib toetatud projektide arv väheneda, kuid suuremate toetussummadega

saab ellu viia suuremaid ja mõjusamaid projekte. KOVide arvu vähenedes väheneb ka konkurents meetmest toetuse saamiseks ning suuremahuliste projektide seast on võimalik valida välja mõjusamaid projekte. Maksimaalse toetuse summa tõstmine võimaldab viia ellu terviklikumaid projekte, väheneb vajadus projekte osadeks jagada. Kehtiva määruse kohaselt on maksimaalne toetussumma 80 000 eurot, kuid enne seda kehtinud määruse kohaselt oli maksimaalne toetuse suurus 32 000 eurot. Kui kehtiva määrusega suurendati maksimaalset toetussummat 32 000 eurolt 80 000 euroni, siis tõusis ka märgatavalt projektide keskmine taotletav toetuse summa. Kui 2017. a voores oli keskmine toetus veidi üle 59 000 euro, siis 2016, 2015 ja 2014 taotlusvoores oli keskmine toetus vahemikus 25 000 – 32 000 eurot. Leiame, et maksimaalse toetussumma tõstmine 80 000-delt 120 000-ni on vajalik, et viia ellu suurema mõjuga projekte, arvestades ka haldusreformi elluviimise tulemusena kasvanud omavalitsuste võimekust ja suuremat investeerimissuutlikkust.

Eelnõu sätestab, et toetuse alampiiriks on 20 000 eurot. Kehtiva määruse kohaselt võisid taotlejad küsida toetust 15 000 või 10 000 või veel vähem. Eelnõu autorid on seisukohal, et taotlemisega taotlejale ja menetlejatele kaasnevat halduskoormust arvestades on otstarbekas sätestada toetusele alampiir 20 000 eurot ning väiksemaid investeeringuprojekte ellu viia omavahenditest. Programmi vahenditest on võimalik toetada suuremaid ja mõjusamaid projekte. Kui näiteks projekt on saanud toetust 20 000 eurot, kuid projekti elluviimisel tegevuse maksumus väheneb, peab oma- ja kaasfinantseeringu protsent jääma 25% ning sellisel juhul võib lõpparuandega kinnitatud toetussumma jääda alla 20 000 euro.

Eelnõu punktis 9 muudetakse määruse § 5 lõike 3 sõnastust.

Kehtiva määruse kohaselt sai kaks taotlust esitada kohaliku omavalitsuse üksus, mille elanike arv oli üle 11 000 või kui taotlejaks oli kogu maakonda hõlmav kohaliku omavalitsuse üksus.

Maakondade kohaliku omavalitsuse üksuste liitude ja maakondlike arenduskeskuste esindajatega kohtumisel tehti nende poolt ettepanek, et taotluste arv võiks olla seotud KOVide mediaansuurusega. KOV volikogude ja Vabariigi Valitsuse algatatud KOVide haldusterritoriaalse korralduse muutmise jõustumise järgselt on KOVide elanike arvu mediaan 7865 (seda uutes piirides, kuid elanike arvu seisuga 1. jaanuaril 2017). Ettepanekut arvestades kavandatakse eelnõuga, et erandina saab kaks taotlust esitada kohaliku omavalitsuse üksus, mille elanike arv on suurem kui 8 000. Selle erandi kohaselt saab kaks taotlust esitada ka Hiiu vald kui kogu maakonda hõlmav KOV.

Eelnõuga sätestatakse, et kaks taotlust saab esitada kohaliku omavalitsuse üksus, mille elanike arv on üle 8000 elaniku.

Eelnõu punktiga 10 tunnistatakse kehtetuks määruse § 5 lõiked 4 ja 5.

Need sätted olid vajalikud 15. jaanuariks 2017. a laekunud projektide osas ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste jaoks haldusreformi ajal. Kuna haldusreformi elluviimine lõpeb käesoleva aastaga, ei ole enam nende sätete järele vajadust ning seetõttu tunnistatakse nimetatud sätted kehtetuks.

Eelnõu punktis 11 muudetakse kehtiva määruse § 6 lõike 1 punkt 2 sõnastust.

Sõnastust on täpsustatud lähtudes hasartmängumaksu seaduses toodud sõnastust arvestades, et 0,5% programmi vahenditest suunatakse halduskuludeks ja programmi komisjoni teenindamisega seotud kulude katteks.

Eelnõu punktis 12 tunnistatakse kehtetuks määruse § 6 lõike 2 punkt 3, mis võimaldas tervet maakonda hõlmava omavalitsusüksuse puhul jagada maakonna toetuseks 20% programmi toetusvahenditest.

KOVide ühinemisotsuse alusel ei moodustunud haldusreformi käigus ühtegi kogu maakonda hõlmavat kohaliku omavalitsuse üksust, Hiiumaast saab küll kogu maakonda hõlmav kohaliku omavalitsuse üksus, kuid seda ei moodustatud KOV volikogude algatusel nn vabatahtliku ühinemisotsuse tulemusel, vaid Vabariigi Valitsuse 22. juuni 2017. a määrusega nr 99³, mistõttu ei vastanud see kehtiva määruse tingimustele. Sellist soodustust eelnõu enam ette ei näe.

Eelnõu punktis 13 muudetakse määruse § 6 lõike 4 sõnastust ja tekstist jäetakse välja lause „Eeltoodut ei arvestata lõike 2 punkti 3 puhul juhul, kui moodustub vaid üks kogu maakonda hõlmav kohaliku omavalitsuse üksus.“.

Ühinemisläbirääkimiste ajal ei tekkinud KOV volikogude algatatud ühinemistel kogu maakonda hõlmavat kohaliku omavalitsuse üksust ei Saaremaal ega ka Hiiumaal, mistõttu ei ole kehtiva määruse nõude säilitamine enam vajalik.

Toetusvahendid jagatakse 50 protsenti maakondadele võrdselt ja 50 protsenti maakondadele rahvastikuregistri andmetel elanike arvu osakaalu alusel taotluste esitamise tähtpäeva aasta 1. jaanuari seisuga. Harju maakonna elanike osatähtsuse määramisel ei arvestata Tallinna elanike arvuga.

Selline vahendite jaotus oli ka 15. jaanuariks 2017. a laekunud taotluste osas ja ka eelmise programmi määruse kehtivuse ajal.

Eelnõu punktis 14 muudetakse § 6 lõike 6 sõnastust.

Kehtiva määruse kohaselt saadeti vahendite jaotus maavalitsustele. Eelnõu näeb ette, et Rahandusministeerium avalikustab vahendite jaotuse oma veebilehel, siis on info kõigile kättesaadav – taotlejatele enne taotluste esitamist, lisaks ka maakondlike komisjonide liikmetele ja maakondlikke komisjone teenindavatele organisatsioonidele.

Eelnõu punktis 15 täpsustatakse määruse § 7 lõike 2 sõnastust.

Lõike 2 teksti lisatakse viide Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõikele 4⁶, mille järgi võivad ühinemise aasta 15. oktoobri seisuga kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava ja eelarvestrateegia hõlmata vähemalt kolme eelseisvat eelarveaastat, kui haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustatava kohaliku omavalitsuse üksuse kohta on jõustunud seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrus (määrus, millega on kinnitatud omavalitsuste ühinemine). KOKS § 37² lõike 3 kohaselt peavad arengukava ja eelarvestrateegia hõlmama iga aasta 15. oktoobri 2018. a seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Peale ühinemisi kohaliku omavalitsuse üksused seda nõuet ei täida ja selleks on määruses osundatud vastavale Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse sättele, mis näeb ette, et kuni oktoobrini 2018. a ei pea KOV arengukava ja eelarvestrateegia hõlmama nelja eelseisvat eelarveaastat.

Haldusreformi tulemusena moodustuvate uute kohaliku omavalitsuste üksuste puhul võetakse uue kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava kinnitamiseni aluseks selle ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava, mille territooriumil investeringu objekt asub.

³ Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/130062017039>.

Eelnõu punktis 16 muudetakse määruse § 9 pealkirja.

Muudetakse pealkirja, et taotlejad leiaks pealkirja järgi kiiremini info taotluste esitamise tähtpäeva kohta ja nõuded taotlusele.

Eelnõu punktis 17 muudetakse määruse § 9 lõike 1 sõnastust.

Eelnõu kohaselt lükatakse taotluste esitamise tähtpäeva edasi poolteist kuud, taotluste esitamise tähtpäevaks määratakse 1. märts 2018. Maakondade kohaliku omavalitsuse üksuste liitude esindajatega ja ka maakondlike arenduskeskuste esindajatega kohtumisel leiti, et haldusreformi tõttu on taotluste esitamise tähtpäeva vaja edasi lükata vähemalt üks kuu või isegi kaks kuud.

Kaks kuud enne taotluste esitamise tähtpäeva avab Rahandusministeerium taotlusvooru ja taotlusvorm tehakse EASi veebilehel kättesaadavaks, seega taotlejatel on aega 2 kuud taotluste esitamiseks. Lisaks täpsustatakse, et taotlusi saab esitada EASi e-teeninduse keskkonnas taotlusvooru avamisest kuni taotluste esitamise tähtpäeval kella 16:30-ni. EAS IT-tugi peale tööaega abi ei osuta, seega et vältida tehnilisi IT probleeme taotluste esitamisel EAS e-teeninduses, saab taotlusi viimasel päeval esitada vaid kuni 16:30-ni.

Eelnõu punktis 18 asendatakse määruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sõnad „hiljemalt 15. novembril“ sõnadega „kaks kuud enne lõikes 1 nimetatud taotluste tähtpäeva“.

Taotlusvoor avatakse vähemalt kaks kuud enne ning ka taotlusvorm tehakse EASi e-teeninduses kättesaadavaks kaks kuud enne taotluste esitamise tähtpäeva.

Eelnõu punktis 19 muudetakse määruse § 9 lõike 4 sõnastust.

Kehtiva määruse järgi koosneb taotlus taotlusvormist ja olenevalt projekti iseloomust ja eesmärgist kuni kaheksast lisast. Eelnõuga tehakse taotluste lisades selguse huvides täpsustusi, kuna praegune sõnastus on mõjunud taotlejatele eksitavalt.

Kehtivas määruses on kohustuslikud lisad nimetatud § 9 lõikes 4, kuid täpsustused lisade kohta tehakse eraldi lõigetes 5, 6, 9 ja 10.

Taotlusvormi juurde esitatavate lisade kohta tehakse järgmised täpsustused:

- Lõike 4 punkt 1 - täpsustatakse kehtiva määruse punkti 1, et ehitusprojekt peab olema vähemalt eelprojekti staadiumis, olenevalt ehitustööde iseloomust vastavalt ehitusseadustikule. Taotlejad kippusid ehitusprojekti segi ajama erinevate eskiisjoonistega. Ehitusprojekti eelprojekti staadium tuleneb majandus- ja taristuministri 17. juuli 2017 määruse nr 97 §-st 5.
- Lõike 4 punkt 2 - kehtiva määruse punktid 2 ja 3 sõnastatakse koos ja lisatakse kehtiva määruse § 9 lõikes 5 kajastatud täpsustus ja lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;
- Lõike 4 punkt 3 - kehtiva määruse punktile 4 lisatakse kehtiva määruse § 9 lõikes 6 kajastatud täpsustus ja lõige 6 tunnistatakse kehtetuks.
- Lõike 4 punkt 4 - kehtiva määruse punkti 5 täpsustatakse, et ehitusseadustiku kohaselt tuleb esitada ka ehitusteatis, see oli ekslikult kehtivast määrusest välja jäänud.
- Lõike 4 punkt 5 – muudetakse kehtiva määruse punkti 6 sõnastust ja lisatakse määruse § 9 lõikes 8 kajastatud täpsustus. Energiaaudit on eelkõige vajalik esitada projektide osas, mille eesmärgiks on hoone energiatarbe vähendamine või energiaklassi parandamine. Muutus näitajates (kogu energiatarve kōetava pinna kohta (kWh või kWh/m²) või olemasolev ja saavutatav energiaklass) peaks olema nii energiaauditis kui taotlusvormis selgelt välja toodud.

- Lõike 4 punkt 6 - kehtiva määruse punktis 7 nimetatud lisa pole enam vaja, sest 2018. aastal pole taotluse juurde enam vaja lisada volikogude poolt vastu võetud ühinemisotsust ja punktis 6 kajastatakse kehtiva määruse punkt 8 ning sellesse lisatakse § 9 lõikes 10 kajastatud täpsustus, et taotlejal tuleb esitada kaasfinantseeringut tõendav garantiikiri, juhul, kui lisaks taotleja omafinantseeringule panustavad projekti eelarvesse kaasfinantseerijad.

Eelnõu punktiga 20 tunnistatakse kehtetuks määruse § 9 lõiked 5 ja 6 seondult eelnõu punktiga 18.

Eelnõu punktis 21 muudetakse määruse § 9 lõike 7 sõnastust, sest muudetakse lisade punkte ja selguse mõttes sõnastame kogu lõike eelnõus terviktekstina, et oleks arusaadav, milliseid dokumente on silmas peetud.

Eelnõu punktis 22 tunnistatakse kehtetuks määruse § 9 lõiked 8-10, kuna nendes lõigetes sätestatu on kajastatud nüüd eelnõu punktis 18, lisade juures on toodud lõigetes 8-10 olnud informatsioon.

Eelnõu punktis 23 täpsustatakse määruse § 10 lõigete 1 ja 2 sõnastust.

Kehtiva määruse § 10 lõike 1 tekstile lisatakse juurde, et EASi e-teenindus avatakse uute taotluste esitamiseks kui Rahandusministeerium on taotlusvooru avatuks kuulutanud. Taotlusi saab esitada e-teeninduses taotlusvooru avamisest kuni taotluste esitamise tähtpäeval kella 16:30-ni. Lisaks on täpsustatud teksti, et kui taotleja esitab rohkem taotlusi kui § 5 lõikes 2 ja 3 on lubatud, teavitab EAS taotlejat taotluste lubatud arvu ületavatest taotlustest. Kui taotleja lubatust enam esitatud taotlusi tagasi ei võta, arvestatakse taotluste esitamise järjekorda ning lubatud arvu ületavad taotlused jäetakse läbi vaatamata. Täpsustuse lisamine on vajalik, sest 2017 taotlusvoorus oli juhtumeid, kus esitati lubatust rohkem taotlusi ja siis puudus selge regulatsioon, kuidas toimida enim esitatud taotlustega – millist taotlust menetleda, milline esitatutest jätta rahuldamata. Lisatakse, et EAS kontrollib lisaks taotleja vastavusele ka taotluse vastavust § 5 lõigetes 1 kuni 3 ja lõikes 6 sätestatud nõuetele. Kehtivas määruses kontrollis EAS § 7 sätestatud nõuetele ja § 9 lõikes 4 nõutud lisade olemasolu. Taotluste esitamine EASi e-teeninduses võimaldab esialgse kontrolli raames põhjalikumalt kontrollida taotluste ja taotleja vastavust nõuetele. Täpsem vastavuskontroll tehakse EASi poolt määruse § 13 kohaselt.

Eelnõu punktis 24 täpsustatakse § 10 lõike 4 sõnastust.

Lõikes 4 asendatakse sõna „maavalitsus“ sõnadega „maakondlikku komisjoni teenindav organisatsioon“ ning muudetakse maakondlike projektide täidetud taotlusvormide ja muude hindamiseks vajalikud dokumentide EASilt komisjoni teenindavale organisatsioonile esitamise kuupäeva, 1. veebruar muudetakse 15. märtsiks. Selguse mõttes lisatakse, et § 10 lõigete 2 ja 3 alusel tehtud kontrolli kohta saadetakse samuti teenindavale organisatsioonile info.

Eelnõu punktis 25 tunnistatakse kehtetuks määruse § 10 lõiked 6 ja 7. Maavalitsused soovisid saada infot, millised üleriigilised projektid on nende maakonnast esitatud. Sarnase info esitamise kohustust ei näe eelnõu ette enam maakondlikke komisjone teenindavatele organisatsioonidele. Kui maakondlikel komisjonidel on huvi üleriigiliste projektide vastu, siis on neil võimalus seda EASilt küsida. Lõige 7 tunnistatakse kehtetuks, sest lõikes 7 sätestatu on lisatud eelnõu järgi määruse § 12 lõike 14 muudatusse. Vt. täpsemalt eelnõu punkti 32.

Eelnõu punktis 26 muudetakse määruse § 11 lõigete 1–3 sõnastust.

Määruse § 11 lõikes 1 sätestatakse, et § 10 lõikes 4 nimetatud taotlusi hindavad investeringuobjektide asukohajärgsed maakondlikud komisjonid.

Riigihalduse minister moodustab 15 maakondlikku komisjoni ja kinnitab komisjonide koosseisud oma käskkirjaga. Maakondlike komisjonide moodustamiseks ja liikmete nimetamiseks küsib Rahandusministeerium ettepanekuid maakondade koostööorganitelt, kelle kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on KOKS § 6¹ lõike 2 alusel andnud maakonna kavandamise ja elluviimise suunamise. Komisjoni koosseisu osas ettepanekuid tehes peavad maakonna koostööorganid silmas pidama ka eelnõu punktis 27 toodud nõudeid koosoleku toimumise ja projektide hindamise kvoorumile. Maakondlike komisjonide teenindamise ülesanded hõlmavad järgmisi tegevusi: komisjoni koosoleku kokkukutsumine, koosoleku protokollimine, protokollide koostamine, hindamistabelite täitmine, pingeridade koostamine ja materjalide saatmine EASile ja rahandusministeeriumile.

Eelnõu punktiga 27 täiendatakse määruse § 11 punktiga 3¹.

Maakondliku komisjoni koosseisu peab kuuluma vähemalt üks maakonna mittetulundusühenduste (mittetulundusühingu või sihtasutuse) esindaja.

Lisaks sätestatakse eelnõuga, et maakondliku komisjoni koosseisust kuni 50% võivad olla:

- linnavolikogu ja vallavolikogu liikmed;
- linnavalitsuse ja vallavalitsuse liikmed;
- linnavalitsuse või vallavalitsuse ametnikud ja töötajad.

Muudatuse eesmärk on tasakaalustada kohaliku omavalitsuse üksuste ning teiste taotlejate huvisid ning kaasata maakonna üldist arengut puudutavatesse otsustesse ka kohaliku omavalitsuse üksustest sõltumatuid osapooli. Kohalike omavalitsuse üksustest sõltumatute komisjoni liikmete nimetamine on oluline ka selleks, et tagada hindamise läbiviimiseks vajaliku kvoorumi olemasolu (vt ka selgitusi eelnõu punkti 28 kohta). Taotluse hindamisel ei saa osaleda taotluse või taotlejaga seotud isik. Taotluse hindamiseks vajaliku kvoorumi saavutamise võimalikkust tuleb seetõttu komisjoni moodustamiseks ettepaneku tegemiseks eriti hoolikalt kaaluda nendes maakondades, kus on kuni 3 kohaliku omavalitsuse üksust.

Eelnõu punktis 28 täpsustatakse määruse § 11 lõike 4 ja 5 sõnastust.

Maakondliku komisjoni liikmetel on õigus külastada kohapeal investeringu objekti. Objekti külastamisest peab taotlejat ette teavitama kolm tööpäeva.

Maakondliku komisjoni koosoleku toimumiseks vajalik kvoorum on vähemalt 50 protsenti komisjoni liikmete arvust ja iga projekti hindamiseks vajalik kvoorum peab olema vähemalt 40 protsenti. Maakondliku komisjoni liige ei saa hinnata sellise taotleja projekti, millega ta on seotud. Näiteks kui programmi komisjonis on 7 liiget, siis koosoleku toimumiseks on vaja, et osaleks vähemalt 4 liiget (4:7=57%) ning iga projekti peab hindama vähemalt 3 liiget (3:7=42%). Viieliikmelise komisjoni puhul peab koosolekul osalema vähemalt 3 liiget ning iga projekti hindama vähemalt 2 liiget. Seega peab enne koosoleku toimumist olema teada, mitu liiget osaleb, et oleks täidetud koosoleku toimumiseks nõutud kvoorum 50 protsenti. Samuti on vaja teada enne koosolekut, kas ja mitu liiget taandab ennast projekti hindamisest, et iga projekti hindamisel oleks täidetud nõutud kvoorum 40 protsenti. Täpsemalt kajastatakse see hindamismetoodikas, mille koostab määruse § 12 lõike 1 kohaselt Rahandusministeerium koostöös EASiga ja mis tehakse kättesaadavaks kaks kuud enne taotluste esitamise tähtpäeva.

Maakondlike komisjonide liikmeteks on soovitatav kaasata erapooletuid liikmeid, kes ei peaks ennast projektide puhul taandama ja kes oleksid eksperdid ja tunneksid maakonna hariduse, hoolekande, kultuuri, spordi või vaba aja valdkonda. Maakondliku komisjoni liikmed peaksid enne koosoleku toimumist andma teada, kas nad taandavad ennast mõne projekti hindamisest. Maakondliku komisjoni korraldaja, st maakondlikku komisjoni teenindav organisatsioon, peab järgima, et kui keegi komisjoniliikmetest annab juba enne komisjoni toimumist teada, et taandab end mõnest projektist, siis tuleb tagada ka hindamiseks vajalik kvoorum 40%. Juhul, kui kokku kutsutud koosolekul jäävad mõne taotluse hindamisel kvoorum nõuded täitmata, tuleb selle projekti hindamiseks kutsuda kokku uus koosolek.

Eelnõu punktiga 29 jäetakse § 12 peakirjast välja sõna „maavalitsuses“.

Paragrahvi 12 peakirjaks jäetakse lihtsalt maakonna projektide hindamine. Projekte hindavad maakondlikud komisjonid ja neid teenindavad maakondlikke komisjone teenindavad organisatsioonid. Üleriigilisi projekte hindab Rahandusministeeriumi juurde moodustatud programmi komisjon.

Eelnõu punktis 30 tunnistatakse kehtetuks määruse § 12 lõige 6.

Säte on kehtivas määruses eesmärgiga soodustada kohaliku omavalitsuste üksuste volikogude algatusel ühinemist, kui hinnati 15. jaanuaril 2017. a esitatud taotlusi, ning kehtiva määruse kohaselt sai ühinevate omavalitsuste projektidele anda lisapunkte (0,2; 0,4 või 0,7). Nüüd on haldusreformi elluviimise raames otsustatud ühinemised kinnitatud ja vastava sätte rakendamine pole enam vajalik.

Eelnõu punktidega 31, 37, 38, 42 ja 46 asendatakse kehtiva määruse § 12 lõikes 8, § 13 lõigetes 5 ja 8, § 15 lõike 5 punktis 2 ning § 18 lõikes 3 läbivalt sõnad „maavalitsus“ vastavas käändes sõnadega „maakondlikku komisjoni teenindav organisatsioon“ vaatavas käändes.

Kehtiva määruse kohaselt toimus maakonna projektide hindamine maavalitsustes ja projektide hindamiseks moodustas iga maavanem maavalitsuse juurde maakondliku komisjoni. Maakondlikke komisjone teenindasid maavalitsused. Seoses maavalitsuste likvideerimisega 31. detsembril 2017. a, ei saa maakonna taotlusi hinnata enam maavanemate poolt moodustatud maakondlikud komisjonid. Maakonna projektide hindamine peab osana maakonna arendustegevusest jääma maakondadesse. Arvestades lähimuse põhimõtet ja senist laekunud projektide arvu (vaata alltoodud tabelit) ei ole otstarbekas, et kõiki laekuvaid projekte hakkaks hindama Rahandusministeeriumi juurde moodustatud programmi komisjon.

Voorud ja taotluste esitamise tähtpäevad	Laekunud projektide arv	Toetatud projektide arv	Toetussumma kokku (eurodes)	Keskmine toetus (eurodes)
2014.a I voor (15.02.2014)	147	44	1 255 537,08	28 534,93
2014.a II voor (15.09.2014)	122	63	2 013 488,48	31 960,13
2015.a I voor (15.02.2015)	140	37	1 096 573,64	29 637,13
2015.a II voor (15.09.2015)	142	66	1 881 512,27	28 507,76
2016.a I voor (15.02.2016)	129	55	1 414 542,75	25 718,96
2017.a voor (15.01.2017) kehtiva määruse järgi 2016. a 7 kuu vahenditest	145	37	2 185 011,18	59 054,35
2018.a voor (1.märts 2018) käesoleva eelnõu järgi 2017.a vahenditest	?	?	?	?

2018. a laekuvate projektide arvu on raske ette prognoosida, kuid arvestades seni viimastes voorudes laekunud projektide arvu (120-150) võib ligikaudu hinnata, et esitatud projektide arv on mõnevõrra väiksem, sest KOVide arv väheneb.

Kuna aga 2018. a voorus on vahendeid rohkem (12 kuu laekumised) võrreldes 2017. a vooru vahenditega (7 kuu laekumised), siis see võib ka mõjutada ja rohkem taotlejaid esitavad projekte, kui teavad et 2018. a vooruks prognoosime vahendeid üle 3-3,4 miljonit eurot. Täpne toetusvahendite summa selgub jaanuaris 2018. a.

Eelnõu kohaselt moodustab riigihalduse minister maakonna projektide hindamiseks 15 maakondlikku komisjoni. Seni moodustasid 15 komisjoni maavanemad. Iga maakonna jaoks moodustatakse komisjon, mis hakkab hindama maakonna asukohajärgseid projekte. Maakondliku komisjoni moodustamist reguleeritakse täpsemalt eelnõu punktides 25-27.

Programmi vahendite jaotus jääb maakondlikuks ja iga maakonna kohta koostatakse pingerida.

Kui kehtiva määruse kohaselt teenindasid maakondlikke komisjone maavalitsused, siis seoses maavalitsuste likvideerimisega 31. detsembril 2017 antakse maakondliku arendustegevuse ülesanded, sh erinevad riigi investeringutoetustega seonduvad tegevused (investeeringuvajaduste kaardistamine, projektide valikus või programmide rakendamises osalemine jms) üle KOVide moodustatud koostööorganile. Kehtivas määruses toimus regionaalsete investeringutoetuste programmis projektitaotluste hindamine 15 maakondliku komisjoni poolt ja neid komisjone teenindasid maavalitsused. KOKS § 6¹ alusel moodustatakse maavalitsustelt ülevõetud maakondliku arendustegevuse ülesannetega tegelemiseks igas maakonnas KOVide poolt ühine koostööorgan ning maavalitsuse ülesanded programmi rakendamisel antakse nendele kootööorganitele, kelle on maakonna volikogud valinud. Maakondliku komisjoni teenindavaks organisatsiooniks võib olla organisatsioon, kellele sama maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6¹ lõike 2 alusel andnud täitmiseks maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise ning kelleks saab olla: kohaliku omavalitsuse üksuste maakondlik liit; koostöökokkuleppe alusel kokku lepitud kohaliku omavalitsuse üksus; omavalitsusüksuste või omavalitsusüksuste liidud asutatud mittetulundusühing või sihtasutus.

Eelnõu punktis 32 muudetakse määruse § 12 lõikeid 12–14.

Lõikes 12 asendatakse sõna „maavanem“ sõnadega „maakondlikku komisjoni teenindava organisatsiooni juht“. Lisaks muudetakse ka kuupäeva, kuupäev „1. märtsil“ asendatakse kuupäevaga „15. aprill“.

Lõikes 13 parandatakse ilmne eksimus. Kehtivas määruse oli sätestatud: „lõikes 2 nimetatud vormidel“, kuid õige on: „lõikes 12 nimetatud vormidel“. Lisaks täpsustatakse § 12 lõike 13 punkti 1, kus lisatakse, et vormidel tuleb kajastada hinnatud maakonna projektide hinded koos hindamismetoodikast lähtuvate sisuliste põhjendustega. Täpsemalt antakse juhised hindamismetoodikas ja hindamistabelites, kuidas projektidele antavaid hindeid põhjendada. Maakondlik komisjon peab taotluse osalise rahuldamise ettepaneku tegemise korral nimetama tegevused ja kulud, mida maakondliku komisjoni ettepaneku kohaselt ei peaks toetama. Taotluse rahuldamata jätmise korral tuleb tuua hindamistabelites välja põhjused ja ka antud hinnete põhjendused kriteeriumite lõikes. Taotluse osalise rahuldamise ettepaneku korral tuleb ära

nimetada kulud või tegevused, mida maakondliku komisjoni arvates ei peaks rahuldama ja põhjendada, kas kulud või tegevused on mitteabikõlblikud või mis on muud põhjused tegevuste rahastamata jätmiseks. Taotluse mitterahuldamise ettepaneku korral tuleb tuua antud hinnete põhjendused kriteeriumite lõikes.

Maakondlike komisjonide poolt koostatud pingerida ei ole programmi komisjonile otsustamiseks siduv. Maakondlikud komisjonid täidavad programmi komisjoni ees nõuandvat rolli, seega maakondlike komisjonide poolt tehtud ettepanekuid taotlusprojektide prioriteetsuse kohta ei saa käsitleda eelhaldusaktina.

Lõikes 14 asendatakse sõna „maavalitsused“ sõnadega „maakondlikke komisjone teenindavad organisatsioonid“. Täpsustatakse, et avaliku teabe seaduse alustel ja korras võivad EAS, rahandusministeerium ja maakondlikke komisjone teenindavad organisatsioonid § 10 lõigetes 4 ja 5 ning § 12 lõikes 12 nimetatud dokumendid tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks. Lõikes 14 on sätestatud ka § 10 lõike 7 välja jäetud sätte, mille kohaselt EAS võib dokumendid lugeda asutusesiseseks kasutamiseks. Maakondlikke komisjone teenindavad organisatsioonid, EAS ja Rahandusministeerium võivad § 10 lõigetes 4 ja 5 ning § 12 lõikes 12 nimetatud dokumendid tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks avaliku teabe seaduses sätestatud alustel ja korras.

Eelnõu punktides 33 ja 34 muudetakse määruse § 13 lõike 1 punkti 2 sõnastust ja tunnistatakse kehtetuks § 13 lõike 1 punkt 3.

Kehtiva määruse kohaselt pidi EAS maakonna projektidele vastavuskontrolli tehes arvestama maakonna jaotussummat. Kui maakonna jaotussumma oli väiksem kui 200 000 eurot, pidi EAS tegema vastavuskontrolli pingerea alusel projektidele, mis mahtusid kahekordse jaotussumma piiridesse ja kui jaotussumma oli suurem kui 200 000 eurot, tegi EAS vastavuskontrolli projektidele, mis mahtusid pooleteisekordse jaotussumma piiridesse. Nüüd, kus 2018. aastal laekuvate projektide jaoks on toetusvahendid 12 kuu laekumistest võrreldes 2017. aastal 7 kuu laekumistega, pole vaja enam vastavat erisust ette näha. Pooleteisekordsest jaotussummast piisab ka Hiiumaa (jaotussumma kõige väiksem) projektide puhul.

Eelnõu punktis 35 asendatakse määruse § 13 lõikes 2 sõna „kahekordne“ sõnadega „pooleteist(1,5) kordne“. Muudatust on selgitatud eelnõu punktis 33.

Eelnõu punktiga 36 tunnistatakse § 13 lõige 3 kehtetuks. Vt selgitusi eelnõu punktidele 34 ja 35.

Eelnõu punktis 39 asendatakse määruse § 13 lõikes 11 kuupäev „1. aprill“ kuupäevaga „15. mai“, mil EAS saadab projektide hindamise tulemused programmi komisjonile.

Eelnõu punktis 40 asendatakse määruse § 14 lõikes 3 kuupäev „7. aprill“ kuupäevaga „22. mai“, mil toimub üleriigiliste projektide hindamise ja taotlusvoorus laekunud taotluste kohta programmi komisjonis otsuste tegemise koosolek.

Eelnõu punktis 41 muudetakse määruse § 14 lõiget 5.

Programmi komisjoni ja ka maakondliku komisjonil koosoleku toimumiseks vajalik kvoorum on vähemalt 50 protsenti komisjoni liikmete arvust ja iga projekti hindamiseks vajalik kvoorum peab olema vähemalt 40 protsenti komisjoni liikmetest. Näiteks kui programmi komisjonis on 10

liiget, siis koosoleku toimumiseks on vaja, et osaleks vähemalt 5 liiget ja iga projekti peab hindama vähemalt 4 liiget. Seega peab olema enne koosoleku toimumist teada, mitu liiget osaleb ja kas ja palju liikmeid taandab projekti hindamisest. Täpsemalt kajastatakse see hindamismetoodikas, mille § 12 lõike 1 kohaselt Rahandusministeerium koostab koostöös EASiga ja mis tehakse kättesaadavaks kaks kuud enne taotluste esitamise tähtpäeva.

Eelnõu punktis 43 muudetakse § 15 lõike 5 punkti 3 sõnastust. Programmi komisjon lähtub maakonna projektide menetlemisel ja nende kohta otsuste tegemisel punkt 3 kohaselt § 13 lõike 1 punkti 2 alusel tehtud vastavuskontrollist. Kehtiva määruse kohaselt nii punkti 2 ja 3 alusel tehtud kontrollist, kuid nüüd eelnõu punktiga 34 on määruse §13 lõike 1 punkt 3 tunnistatud kehtetuks.

Eelnõu punktis 44 täpsustatakse § 15 lõike 6 sõnastust.

Seoses taotluste esitamise tähtpäeva edasilükkamisega 1,5 kuud, muutub ka otsuste avalikustamise kuupäev, programmi komisjoni poolt tehtud otsused taotlusvooru laekunud projektide kohta vormistatakse protokollis lisana ja hiljemalt 4. juunil 2018. a avalikustatakse see Rahandusministeeriumi ja EASi veebilehel, EAS teavitab taotlejaid ka kirjalikult.

Eelnõu punktis 45 asendatakse määruse § 16 lõigetes 1 ja 2 sõnad „muutub programmi komisjoni otsus“ sõnadega „programmi komisjon tunnistab otsuse“.

Programmi komisjoni otsus ei saa muutuda kehtetuks, sest haldusmenetluse seadus automaatselt haldusakti kehtetuks tunnistamist ei võimalda, vaid programmi komisjon peab otsuse selgesõnaliselt kehtetuks tunnistama. Haldusmenetluse seaduse § 61 kohaselt kehtib haldusakt kuni kehtetuks tunnistamiseni.

Eelnõu punktiga 47 tunnistatakse kehtetuks määruse § 18 lõige 9, sest määruuses ei ole vaja täpselt sätestada, millised andmed EAS peab esitama, kui toetuse saaja ei ole projekti elluviimisel järginud riigihangete seadust. Sel juhul lähtub EAS riigihangete seadusest tulenevatest nõuetest.

3. Eelnõu terminoloogia

Eelõuga võetakse § 2 lõike 2 punktis 10 kasutusele uus termin „maakondlikku komisjoni teenindav organisatsioon“.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole Euroopa Liidu õigusega puutumust.

5. Määruse mõjud

Programmi taotlejad ja programmi sihtgrupp jäävad määruse muudatuste vastuvõtmisel samaks. Samaks jäävad ka toetatavad tegevused. Eelnõu vastuvõtmisel on ajakohastatud programmi tingimusi ja korda arvestades haldusreformist ja maavalitsuste reformist tekkinud muudatusi. Muutub projektide menetlemine seoses maavalitsuste tegevuse lõpetamisega. Projekte hinnatakse küll endiselt maakondade lõikes ja maakondlike komisjonide poolt, kuid

maakondlikke komisjone ei moodusta enam maavanem, vaid riigihalduse minister moodustab oma käskkirjaga 15 maakondlikku komisjoni. Maakondlikke komisjone teenindasid siiani maavalitsused. Maavalitsuste ülesanded antakse KOKS § 6¹ alusel täitmiseks maakonna koostööorganile, mille nimetavad ühiselt KOVID, mis hakkab täitma maakondlikku komisjoni teenindava organisatsiooni rolli, kes koostab maakondliku komisjoni koosolekute protokollid, suhtleb EASi ja Rahandusministeeriumiga. Kohaliku tasandi ja maakonna tasandi projektide kohta teevad maakondlikud komisjonid ettepanekud lähtudes projektide hindamisest ja hindamise alusel koostatud pingeridadest maakondade lõikes, kuid otsused teeb programmi komisjon. Üleriigiliste projektide hindamise osas muudatusi ei ole, neid hindab programmi komisjon. Otsuste tegemise osas ka muudatusi ole. Programmi komisjon teeb otsused.

EASi ja Rahandusministeeriumi töökoormuse vähenemist ei ole võimalik täpselt prognoosida, see sõltub laekunud projektide arvust. Maakondlike komisjonide töökoormus sõltub maakonnast laekunud projektide arvust ja lisaks võib see olla maakonniti väga erinev. Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemisest tingitud taotluste arvu vähenemise, maksimaalse toetussumma suurendamise ja minimaalse toetuse summa kehtestamise koosmõjus võib eeldada halduskoormuse vähenemist nii programmi administreerimisel kui taotlejatele.

Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

6. Eelnõu rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid riigieelarvelisi tulusid. Seoses maavalitsuste likvideerimisega muutuvad maakondlikke komisjone teenindavad asutused. Maakondlikke komisjone hakkavad teenindama maavalitsuste asemel maakonna koostööorganid, mis KOKS §6¹ alusel moodustatakse maakonna arengu kavandamiseks ja maakonna arengu elluviimise suunamiseks (programmi mõistes maakondlikku komisjoni teenindav organisatsioon). Maakonnad nimetavad need koostööorganid hiljemalt 1. veebruariks 2018 ja annavad riigihalduse ministrile sellest valikust teada. Maakondlikke komisjone teenindavate organisatsioonide kulud kaetakse maavalitsuste baasrahastusest vabanenud vahenditest, arvestades maavalitsuse tööaega, mis on olnud seotud programmi rakendamisega (15 maakonna peale kokku 1 inimese täistööaeg, ligikaudne summa kokku ca 26 000 € aastas). Hasartmängumaksu seadusega on programmi rakendamise kuludeks määratud 0,5% Rahandusministeeriumile laekuvatest hasartmängumaksu vahenditest (kogu hasartmängumaksust moodustab Rahandusministeeriumile laekuv osa 12,7%), mida kasutavad Rahandusministeerium ja EAS programmi rakendamise ja programmi komisjoni teenindamisega seotud tegevusteks. HasMMS § 7 lõike 2 punkti 3 kohaselt programmile laekunud riigieelarvelistest vahenditest 99,5% on toetuste andmiseks ja 0,5% programmi halduskuludeks ja programmi komisjoni teenindamisega seotud kulude katteks.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks ministriumitele, välja arvatud Välisministeerium ja Kaitseministeerium. Eelnõu esitati kooskõlastamiseks ka Eesti Maaomavalitsuste Liidule (EMOL) ja Eesti Linnade Liidule. Seisukoha avaldamiseks saadeti eelnõu EASile ja maavalitsustele.

Eelnõu osas esitas sisulise märkuse EMOL, juhtides tähelepanu, et kuidas saab kohalike omavalitsuste poolt asutatud mittetulundusühingule või sihtasutusele riik panna lisaülesandeid, ilma et asjaosalistega oleks teemat arutatud? Samuti on ebaselge, kuidas ja mis ulatuses toimub rakenduskulude katmine. Selgitame, et 2018. a 1. jaanuarist jõustuv kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6¹ võimaldab anda ülesandeid kõigi maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste otsustega ühiseks täitmiseks kohaliku omavalitsuse üksuste maakondlikule või piirkondlikule liidule. Tegemist on ülesandega, mis oma olemuselt liigub maavalitsuste tasandilt kohaliku omavalitsuse tasandile. Eelnõud ette valmistades leiti, et kohaliku tasandi ja maakonna tasandi projektide hindamine ja ettepanekute tegemine projektide prioriteetsuse kohta peab jääma maakonna tasandile. Kohtumisel maakondlike omavalitsusliitude ja arenduskeskuste esindajatega on seda ettepanekut tutvustatud ja arutatud ning saadud sellele piirkondlike organisatsioonide toetus. Kohtumisel selgitati, et kulud omavalitsuste moodustatavate maakondlike komisjonide teenindamiseks kaetakse maavalitsuste baasrahastusest vabanenud vahenditest, arvestades maavalitsuse tööaega, mis on olnud seotud programmi rakendamisega (15 maakonna peale kokku 1 inimese täistööaeg, ligikaudne summa kokku ca 26 000 € aastas). Kuna Võrumaa omavalitsusliidu esindajaid, kelle poolt märkus EMOLile esitamiseks tehti, sellel kohtumisel ei osalenud, sellest siis ka nende küsimus rakenduskulude kohta.

Eelnõule esitas arvamuse EAS, paludes seletuskirjas täpsustada või näitlikustada, mida tähendavad uuenduslikud/nutikad lahendused ning kellele peab see lahendus olema suunatud. Eelnõule esitas tehnilisi märkusi ka Jõgeva Maavalitsus. Märkustega on arvestatud.